

Sygnatura akt VIII C 1617/18

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant Przemysław Staszczuk

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko P. P.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 1617/18

UZASADNIENIE

W dniu 28 marca 2018 roku powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu P. P. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 61.512,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwanego kwoty z tytułu zawartej w dniu 20 lutego 2009 roku umowy pożyczki nr (...), na podstawie której pozwany zobowiązał się do spłaty na rzecz powoda określonej sumy pieniężnej. Pozwany nie wywiązywał się z przyjętego na siebie zobowiązania, nie regulował w terminie swoich wpłat, wobec czego z dniem 1 września 2010 roku jego zadłużenie zostało postawione w stan pełnej wymagalności. Pomimo wystosowanego wezwania do zapłaty pozwany nie spełnił swojego zobowiązania względem powoda. Na łączną kwotę dochodzoną powództwem w wysokości 61.512,64 zł składa się: kapitał w kwocie 28.491,80 zł, odsetki umowne w kwocie 30.392,45 zł oraz opłaty umowne w kwocie 2.628,39 zł. Termin wymagalności roszczenia oznaczono w pozwie na dzień 1 września 2010 roku.

(pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym k. 2-4v)

W dniu 18 maja 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny stwierdził w sprawie brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, a sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

(postanowienie k. 5)

Na rozprawie w dniu 17 października 2018 roku w imieniu powoda jego pełnomocnik nie stawił się – został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, wniósł o rozpoznanie sprawy pod nieobecność strony powodowej. Pozwany nie stawił się na termin rozprawy, pomimo prawidłowego wezwania, nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności, nie złożył w sprawie żadnych wyjaśnień, w tym odpowiedzi na pozew. W związku z powyższym Sąd wydał wyrok zaoczny.

(protokół do wyroku zaocznego k. 40)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany P. P. zawarł w dniu 20 lutego 2009 roku z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...), zgodnie z treścią której pożyczkodawca zobowiązał się do udzielenia pozwanemu pożyczki w wysokości 30.000 zł, zaś pozwany do jej spłaty wraz z odsetkami w 60 miesięcznych ratach, na zasadach i warunkach określonych umową.

(umowa pożyczki k. 20-20v)

Wobec niewywiązania się pozwanego z warunków umowy, zobowiązanie z dniem 1 września 2010 roku zostało postawione w stan pełnej wymagalności.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 28 marca 2018 roku powód wystawił wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A. nr (...), w którym stwierdzono, że w księgach rachunkowych (...) Banku S.A. P. P. posiada wymagalne zadłużenie w wysokości 61.512,64 zł z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 20.02.2009 roku, które obejmowało: kapitał w kwocie 28.491,80 zł, odsetki od zobowiązania przeterminowanego w kwocie 30.392,45 zł oraz opłaty umowne w kwocie 2.628,39 zł. (dowód: wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A. k. 23)

W dniu 8 stycznia 2018 roku skierowano do pozwanego wezwanie do zapłaty, które pozostało bezskuteczne.

Do dnia wyrokowania pozwany nie uregulował zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 26-27; okoliczności bezsporne)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż od wejścia w życie ustawy nowelizującej Kodeks cywilny (ustawa z dnia 28 lipca 1990 roku „o zmianie ustawy- Kodeks cywilny - Dz. U. Nr 55, poz. 321) do dnia 8 lipca 2018 roku Sąd badał zarzut przedawnienia tylko wówczas, jeżeli został zgłoszony przez stronę. Począwszy od dnia 9 lipca 2018 roku Sąd jest ponownie zobligowany badać z urzędu, czy roszczenie będące przedmiotem procesu nie jest przedawnione. Stwierdzenie przedawnienia dochodzonego roszczenia jest z kolei wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r. III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09, Lex nr 741022).

Przepis art. 117 § 1 k.c. stanowi, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Roszczenie dochodzone niniejszym powództwem bez wątpienia jest roszczeniem majątkowym, a zgodnie z ogólną zasadą przewidzianą przez art. 118 k.c., termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. Jednocześnie w sprawie nie ma zastosowania zdanie drugie w/w przepisu wg brzmienia na datę wydania wyroku, w myśl którego, koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Wskazać bowiem należy, że zgodnie z brzmieniem

art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, którą to ustawą zmieniono przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące instytucji przedawnienia, w tym art. 118 k.c., do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1 (tj. ustawy Kodeks cywilny), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Skoro zatem roszczenie dochodzone przez powoda w myśl dotychczasowych przepisów w dniu wejścia w życie przedmiotowej ustawy nowelizacyjnej było już przedawnione (o czym będzie mowa niżej), zastosowanie znajdowały przepisy dotychczasowe. Przytoczyć należy również art. 5 ust. 2 zdanie 2 ustawy nowelizującej, który stanowi, że jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej (aniżeli na gruncie nowych przepisów) to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

W myśl art. 120 § 1 k.c. bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.). Bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

Roszczenie dochodzone przedmiotowym powództwem stało się wymagalne, jak wskazał powód w pozwie, z dniem 1 września 2010 roku.

W świetle przepisów regulujących przerwanie i zawieszenie biegu terminu przedawnienia, stwierdzić należy, że w okresie 3 lat od momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia, nie doszło do przerwania ani zawieszenia tego terminu

– powód nie wykazał, by takie przerwanie lub zawieszenie miało miejsce. Powód wystąpił z pozwem o zasądzenie powyższego roszczenia pieniężnego dopiero

w dniu 28 marca 2018 roku, a zatem po upływie 3-letniego terminu przedawnienia roszczenia, który upłynął z końcem 1 września 2013 roku. Na marginesie można dodać, że umowa pożyczki została zawarta w dniu 20 lutego 2009 roku i miała być spłacona w 60 miesięcznych ratach. Zatem nawet gdyby hipotetycznie przyjąć, że ta miała zostać spłacona do dnia 20 marca 2014 roku, a zatem od dnia następującego po tej dacie należność stała się wymagalna i rozpoczął się bieg trzyletniego terminu przedawnienia. Nawet wówczas roszczenie powoda uległo przedawnieniu w marcu 2017 roku powództwo zaś wytoczono dopiero w dniu 28 marca 2018 roku.

Zarówno orzecznictwo Sądu Najwyższego, jak i doktryna, dopuszczają możliwość nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia na podstawie art. 5 k.c. Podstawowym jednak warunkiem takiej możliwości jest ocena zarzutu przedawnienia, jako czynienia przez uprawnionego do jego podnoszenia z przysługującego mu prawa użytku sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał, aby zachodziły

szczególne okoliczności przemawiające za uznaniem zarzutu przedawnienia, jako naruszającego zasady współzycia społecznego, pozwanej nie może bowiem obciążać zaniedbanie powoda w dochodzeniu świadczenia. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do wniosku, że wierzyciel mógłby dochodzić przedawnionej należności w dowolnym momencie po upływie terminu przedawnienia, powołując się na zasady współzycia społecznego, co niweczyłoby cel instytucji przedawnienia.

W kontekście dotychczasowych rozważań wyłącznie na marginesie podniesienia wymaga, że powód nie wykazał także swojej legitymacji czynnej do występowania w przedmiotowym procesie. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego umowa pożyczki o numerze (...) z dnia 20 lutego 2009 roku została zawarta między pozwanym P. P. a (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.. Należy podkreślić, że obowiązkiem procesowym każdego powoda jest wykazanie jego legitymacji procesowej czynnej. W przypadku, gdy powód nie jest pierwotnym wierzycielem obowiązek ten aktualizuje się ze szczególną mocą, bowiem nie może być żadnych wątpliwości, w świetle przedstawionych sądowi dowodów, że powód w istocie skutecznie nabył dochodzoną wierzytelność. Tymczasem powód w żaden sposób nie udowodnił, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do pozwanego, wynikająca z zawartej przez pozwanego z pierwotnym wierzycielem (...) Bank (...) S.A. w dniu 20 lutego 2009 roku umowy pożyczki w wysokości dochodzonej przedmiotowym powództwem. Powód nie wykazał bowiem, że skutecznie nabył wierzytelność względem pozwanego od (...) Bank (...) S.A., a tym samym, że posiada legitymację procesową czynną.

Jednocześnie należy dodać, że zasadności żądania pozwu nie dowodzi załączony przez powoda wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A. z dnia 28 marca 2018 roku. Zgodnie bowiem z art. 95 ust. 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. 2017, poz. 1876) moc prawna dokumentów urzędowych w postaci ksiąg rachunkowych banków i sporządzonych na ich podstawie wyciągów nie obowiązuje na gruncie postępowania cywilnego. Skoro zatem wyciąg z ksiąg banku nie stanowi dokumentu urzędowego, tym samym nie może dowodzić, że powód skutecznie nabył względem pozwanego wierzytelność dochodzoną przedmiotowym powództwem.

W konsekwencji uznać należy, że powód, od początku postępowania reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, w żaden sposób nie wykazał, że nabył wierzytelność względem pozwanego. Zgodnie zaś z treścią przepisu

art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. W przedmiotowej sprawie to powód winien udowodnić, że nabył ze skutkiem prawnym wierzytelność względem pozwanego, wynikającą z przedmiotowej umowy pożyczki i że pozwany powinien zapłacić mu należność w opisanej pozwem wysokości. Stosownie bowiem do treści art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pозwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania karnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żyżnowski i inni, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148).

W przedmiotowej sprawie Sąd wydał wyrok zaoczny, z uwagi na spełnienie przesłanek z art. 339 § 1 k.p.c. i art. 340 k.p.c. Oczywiście, wydanie wyroku zaocznego nie przesądzało o uwzględnieniu powództwa. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to

zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972/7-8/150).

Na gruncie niniejszej sprawy powództwo podlegało oddaleniu w całości, jako że dochodzone roszczenie uległo przedawnieniu, co Sąd był obowiązany rozważyć z urzędu, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 1104).

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.